

400 ÅRS HISTORIE

Fra det første Løve Apotek i 1620 til en global dermatologisk frontløber i 2020

1620

1672

LEO Pharma er i dag en global aktør inden for behandling af hudsygdomme – og virksomhedens mål er at blive førende inden for medicinsk dermatologi. Huden er vores største organ og set på verdensplan, lider én ud af fire på et givent tidspunkt af en hudsygdom. LEO Pharmas mål er således yderst ambitiøst.

Siden LEO Pharma blev grundlagt i 1908, har virksomheden produceret og leveret høj-kvalitets lægemidler til patienterne. Men rødderne går meget længere tilbage.

1600-tallet – Myndighederne sætter rammen

LEO Pharma udsprang af det Løve Apotek, som lå på hjørnet af Amagertorv og Hyskenstræde midt i København. Kong Christian IV gav Løve Apoteket kongelig bevilling den 12. september **1620**. Allerede for 400 år siden var man altså klar over, at det ikke gik an at lade enhver, der havde lyst til det, beskæftige sig med at fremstille og forhandle lægemidler.

Ud over at fremstille lægemidler fungerede Løve Apotekets første ejer, Esaias Fleischer, som købmand og forhandler af især eksotiske krydderier og andre ingredienser til madlavning.

Et halvt århundrede senere, i **1672**, trak den nye Medicinalforordning en tydelig grænse mellem lægers

og apotekeres arbejdsområder. Apotekerne måtte ikke tage patienter i konsultation, mens lægerne omvendt ikke måtte fremstille lægemidler. Den afgrænsning gælder fortsat i dag.

Kong Christian IV, 1577 – 1648
(Malet af Pieter Isaacsz)

Løve Apoteket på hjørnet af Amagertorv og Hyskenstræde, 1799

1728

1795 1799

1800

1820

1700-tallet – Fremgang på trods af storbrande

I **1728** og **1795** hærgedes København af store brande, og begge gange brændte Løve Apoteket helt ned. Men ejerne genopførte apoteket og sørgede for, at dets ledende rolle i byen bevarede.

Apoteket blev gennem det meste af 1700-tallet drevet af dygtige og visionære apotekere, der var hurtige til at tage nye metoder og opdagelser til sig. Efter den anden brand i **1795** gennemførte indehaveren, Johan Georg Ludvig Manthey, en fornyelse af apotekets udstyr i forbindelse med genopførelsen, og det topmoderne apotek blev genindviet i **1799**.

1800-tallet – Videnskab og industrialisering

Udover at være apoteker var Manthey professor i kemi. Blandt hans venner var en af de mest markante skikkelser i dansk naturvidenskabelig historie, Hans Christian Ørsted. I **1820** opdagede H.C. Ørsted elektromagnetismen, og vi kan således i år fejre 200-års jubilæet for hans banebrydende opdagelse, som vi alle på forskellig vis drager fordel af hver eneste dag.

H.C. Ørsted havde også en baggrund som farmaceut og boede til leje hos professor Manthey under sine studier. Da Manthey i **1800** skulle på et længere ophold i Paris, var det derfor naturligt, at han bad H.C. Ørsted om at bestyre Løve Apoteket imens.

H.C. Ørsted benyttede lejligheden til at gennemføre en række kemiske og fysiske forsøg i apotekets laboratorier. I de følgende årtier bidrog H.C. Ørsted, ved siden af sit

videnskabelige arbejde som fysiker, til at styrke farmaceutuddannelsen. Således blev der lagt vægt på, at praktik skulle kombineres med et solidt teoretisk fundament – og kemi fik en fremtrædende rolle på linje med farmacien. Dengang var H.C. Ørsteds tanker langt forud for sin tid.

Hans Christian Ørsted,
1777 – 1851

I anden halvdel af 1800-tallet var der fuld fart på industrialiseringen, og i de førende industrilande manifesterede lægevidenskabens og kemiens fremskridt sig i etableringen af en farmaceutisk industri. Men i Danmark blev lægemidlerne fortsat udelukkende produceret på apotekerne.

1900-tallet – LEO Pharma og grunden til dansk medicinaleksport

Den 30. maj **1908** blev Løve Apoteket overtaget af de to farmaceuter, Anton Antons og August Kongsted, og kort tid derefter registrerede de virksomheden 'Løvens kemiske Fabrik' (som senere skiftede navn til LEO Pharma). Med industriproduktion, højehygiejniske krav, standardisering og videnskabeligt baseret udviklingsarbejde ville de to forsøge at dække behovet for lægemidler af høj kvalitet i Danmark. Planerne mødte imidlertid stor modstand fra kollegerne i Apotekerforeningen, som ønskede at bevare apotekernes monopol på at fremstille lægemidler.

Novo Terapeutisk Laboratorium, der mange år senere fusionerede til en virksomhed vi i dag allesammen kender, nemlig Novo Nordisk.

I de følgende årtier udvidede LEO Pharma sine interesseområder. Hormonpræparater blev udviklet, og det blodfortyndende produkt, Heparin LEO®, blev markedsført i **1940**.

I **1939** døde August Kongsted og hans svigersøn, Knud Abildgaard, overtog ledelsen af LEO Pharma.

Men Antons og Kongsted holdt fast – de ønskede hurtige fremskridt og de havde store ambitioner. De arbejdede fra starten sammen med både danske og udenlandske forskere. Det første LEO produkt, Paraghurt®, var resultatet af et samarbejde med Pasteur Institutet i Paris – og produktet blev i virksomhedens portefølje fra **1909** til **2003**, altså i mere end 90 år.

På Københavns Universitet samarbejdede LEO Pharma med læge Marie Krogh og hendes mand, August Krogh, der var fysiolog. Marie Krogh karakteriserede det aktive stof i planten digitalis. Udtræk fra planten havde været brugt til behandling af hjertelidelser i mere end tusind år, men Marie Krogh vurderede, at behandlingen kunne forbedres markant og bivirkningerne mindskes, hvis man gav det aktive stof i den rette kontrollerede dosis. Hendes arbejde resulterede i produktet Digisolvin LEO®, der markedsførtes i Danmark i **1917**. Produktet blev så populært, at det reelt lagde grunden til dansk medicinaleksport.

I **1920** modtog August Krogh Nobelprisen i fysiologi eller medicin. Efterfølgende strømmede det ind med invitationer til at forelæse ved en række amerikanske universiteter, herunder Yale og Harvard, men på grund af Marie Kroghs diabetes sygdom kom ægteparret Krogh først til USA i efteråret **1922**. Netop på dette tidspunkt var et nyt produkt til behandling af diabetes, insulin, under udvikling i både Canada og USA. August Krogh kontaktede forskerne på universitetet i Toronto og fik retten til at fremstille og sælge insulin i Skandinavien. Med økonomisk støtte fra August Kongsted i LEO Pharma lykkedes det at starte en dansk produktion af insulin, og produktet Insulin LEO® kom på markedet i **1923**. Hermed var grundstenen lagt til to virksomheder, Nordisk Insulinlaboratorium og

Knud Abildgaard havde ambitioner om at udvikle LEO Pharma til en stor, eksportorienteret medicinalvirksomhed med forskning på internationalt niveau. Trods vanskelige betingelser under 2. Verdenskrig udviklede og lancerede LEO Pharma, som den eneste virksomhed uden for USA og Storbritannien, et penicillin-præparat, Leopenicillin®. Produktet blev markedsført i maj **1945**. Med afsæt i en stor eksport af penicillin lykkedes det for Knud Abildgaard at skabe den eksportvirksomhed, som han drømte om.

I årene **1947** til **1959** flyttede Knud Abildgaard produktionen til det område i Ballerup, hvor LEO Pharmas hovedkontor ligger i dag. Der etableredes datterselskaber i Irland, Frankrig, Grækenland og Holland, og i de følgende årtier udviklede og lancerede LEO Pharma en række nye originalprodukter.

Det var vigtigt for Knud Abildgaard at sikre LEO Pharmas fortsatte udvikling og succes. Knud Abildgaard havde én

LEO Pharma
Ballerup

2000-tallet – Vækst og nye visioner

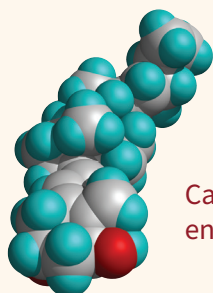
Umiddelbart efter årtusindskiftet bragte LEO Pharma kombinationspræparatet Daivobet® på markedet, og psoriasispatienterne fik dermed endnu en behandlingsmulighed. LEO Pharma havde succes med sine forretningsaktiviteter og skabte dermed et solidt fundament for fremtidige investeringer.

Efter LEO Pharmas 100-års fødselsdag i **2008** blev strategien rettet mod globalisering, innovation og vækst inden for medicinsk dermatologi. Yderligere datterselskaber blev etableret i en række lande, herunder i USA, Kina og Brasilien. Der blev investeret i både allerede markedsførte produkter og innovative

1984 1985 1986 1991

datter, men hun kunne ikke videreføre virksomheden, og han stiftede i **1984** den erhvervsdrivende fond, LEO Fondet, som skulle overtage ejerskabet af LEO Pharma efter hans død. Knud Abildgaard døde i **1986**, og siden da har LEO Fondet ejet virksomheden.

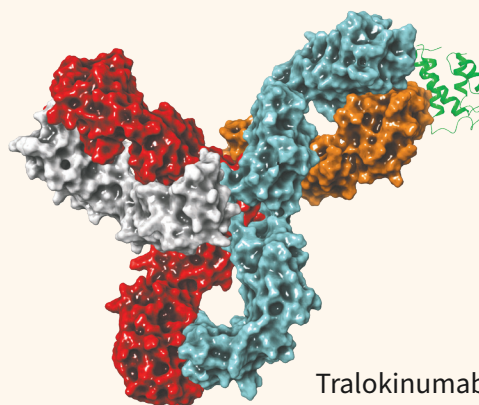
Calcipotriol,
en vitamin-D analog

Blandt de mange originalprodukter fra årene under Knud Abildgaards ledelse var One-Alpha®, der er en kemisk fremstillet version af D-vitamin. Ved et møde i **1985** rapporterede japanske forskere, at de havde observeret en markant effekt af One-Alpha® ved behandling af en patient med psoriasis. Denne oplysning skulle vise sig at få afgørende betydning for LEO Pharmas udvikling. I **1991** lanceredes et nyt D-vitamin-præparat, Daivonex®, til behandling af psoriasis, og samme år lanceredes også et nyt blodfortyndende præparat, innohep®. Daivonex® og innohep® bidrager fortsat til LEO Pharmas indtjening, og **1991** blev dermed et meget centralt år for LEO Pharma.

2008 2017 2020 2021

udviklingsprojekter. Dermed fik man udbygget både sin produktportefølje og sin forskningspipeline – og LEO Pharma blev meget stærkere repræsenteret på det dermatologiske marked. I **2017** lancerede LEO Pharma sit første biologiske lægemiddel inden for dermatologi, Kyntheum®, til behandling af psoriasis. Og i sommeren **2020** blev der indsendt registreringsansøgninger for et nyt, biologisk lægemiddel, tralokinumab, til behandling af børneeksem. Betinget af myndighedernes godkendelse forventes dette produkt lanceret i **2021**.

Tralokinumab bundet
til IL-13

innohep® sprøjter

Et spørgsmål om vilje, evne og mod

Hvis man vil være med i kampen om at levere de bedste behandlingstilbud til patienterne, må man have viljen til at overleve, evnen til at drive forretning og modet til at gribe de muligheder, der sikrer, at man også er på markedet i fremtiden. Den vilje og evne og det mod har altid kendetegnet LEO Pharmas historie.

Lige fra starten i **1620**, hvor Esaias Fleischer gjorde Løve Apoteket til Københavns førende apotek. I 1700-tallet, da ejerne genopbyggede apoteket efter de ødelæggende brande. I **1908**, da Kongsted og Antons så mulighederne i markedet og havde modet til at købe Løve Apoteket. De kombinerede deres farmaceutiske viden med en solid forretningsforståelse og en stor industriel erfaring og grundlagde LEO Pharma. De blev dansk medicinalindustriens pionerer. Da Knud Abildgaard, midt under 2. Verdenskrig og imod alle odds, insisterede på at udvikle en selvstændig produktion af penicillin i Danmark – og da han efterfølgende gjorde LEO Pharma til en international virksomhed. I **1984**, da Abildgaard etablerede LEO Fondet for at sikre LEO Pharmas eksistens som en forskningsbaseret medicinalvirksomhed med hovedkontor i Danmark. Og som LEO Pharma senest har vist med globalisering, innovation og vækst på dagsordenen mod målet om at skabe stærk indtjening og hjælpe endnu flere patienter med hudsygdomme.

Fremadrettet vil LEO Fondet stræbe efter at øge den bæredygtige værdiskabelse inden for alle vores aktiviteter med det klare formål at sikre LEO Pharmas langsigtede succes og udbrede accepten, forståelsen og behandlingen af patienter, der lever med en hudsygdom.

TEKST:

Arne Mandøe, LEO Historical Archives and Museum,
og forskningsjournalist Morten Andersen, manjourn.dk

LEO FOUNDATION